

De Rechtvaardiger

TAPE 01 – De eerste nacht

Onbekende locatie, datum onbekend.

Opname door: Kairo Mendoza

KAIRO: Ik weet niet precies waarom ik dit opneem. Misschien om iets vast te houden. Misschien omdat de stilte te luid is.

Ze zeggen dat praten helpt. Maar wat als praten alleen maar herinneringen losmaakt die je het liefst zou vergeten?

Ik heet Kairo Mendoza. Rechercheur. Sinds kort. Sinds kort voel ik me ook... een beetje wiebelig in mijn hoofd.

Ze noemen het bipolair. Ik noem het: de verkeerde bril.

Soms zie ik te veel. Soms helemaal niets.

Dit is niet voor het politiedossier. Dit is voor mezelf. Een soort... logboek.

De wereld is niet logisch. Maar ik moet het blijven proberen.

Voor de zaak.

Voor Rio.

Voor haar.

(Tape knarst. Kairo ademt diep in. Dan stilte.)

Einde tape 01.

TAPE 02 - Het begin van het einde

3 januari 1980 - Politiebureau Rotterdam, Archiefkamer 3BDG.

Opname door: Kairo Mendoza

KAIRO: Eerste moordzaak. Eerste rotgevoel. Het lichaam van Herman Claasen is gevonden. Ex-politicus. Vies rechts. Bekend om zuiveringspraat in de jaren '70. Gevonden in een oud theater, opgehangen aan het toneel.

Op zijn borst, een papiertje met één woord: Verraad. In zijn hand een oud houten puzzelstuk. Achterop: 1940.

Rio noemde het gestoorde symboliek. Ik weet niet. Het voelde als... geschiedenis die zichzelf wilde wreken.

Misschien wilde iemand laten zien: wat hij gezegd had, bleef hangen. Misschien was dit geen moord. Maar een les?

Einde tape 02.

TAPE 03 – Als de markt zwijgt

5 januari 1980 – buitenhuis De Wilde

Opname door: Kairo Mendoza

KAIRO: Tweede lichaam. Bastiaan de Wilde. Bankier. Groot geworden tijdens de oliecrisis van '74. Rijk geworden van armoede. Gevonden in zijn luxe huis. Netjes opgebaard. Alsof hij zichzelf wilde begraven.

Er lag een kaartje op zijn borst: 1929 herhaalt zich.

Wall Street. Beurscrash. Hij was die ramp, in een nieuw jasje.

Rio keek me aan met een blik van 'weet jij het nog?' Ik knikte.

Maar iets in me voelde... verward op een andere manier. Dezelfde soort opzet als de vorige. Dezelfde aandacht voor detail. Dezelfde symboliek. Maar dit voelt niet als een kopie. Dit voelt als overtuiging.

Einde tape 03.

TAPE 04 – Rio's Observaties (Intern)

6 januari 1980 – Politiebureau, Interne Notities (vertrouwelijk)

Opname door: Rechercheur Rio van Leeuwen

RIO: Intern verslag. Onder vier ogen. Ik maak me zorgen om Kairo. Sinds de eerste zaak heeft hij vrijwillig nachtdiensten op zich genomen. Hij zegt dat het hem

helpt?? Maar ik zie zijn ogen. Die zijn nooit meer volledig wakker.

Hij is geobsedeerd. Door de slachtoffers. Door hun verleden.

Vanavond had hij het over patronen in de geschiedenis. Over herhaling als vergelding. Alsof hij de moorden bijna... begrijpt.

En hij praat over zijn moeder. Steeds vaker. Maar nooit echt.

Iets klopt hier niet. Ik blijf opletten.

Einde tape 04.

TAPE 05 – Het recht dat liegt

8 januari 1980 – woning Johan van der Meer

Opname door: Kairo Mendoza

KAIRO: Derde slachtoffer. Johan van der Meer. Voormalig rechter. Gepensioneerd. Bekend van... niets. Tot je kijkt.

In '76 liet hij vier zedenzaken glippen. Technisch geponeerd. Later bleek: hij had betalingen gekregen.

We vonden hem op bed. Handen gevouwen. Op de muur, in rode letters: 'Recht dat zwijgt, is medeplichtig.' Naast hem: weer zo'n houten puzzelstuk.

'1975.' Het jaar van één van zijn 'gemiste' zaken. Het is alsof iemand door de tijd bladert en pagina's scheurt waar anderen alleen maar doorlezen. Het voelt vreemd. Niet vreemd als in eng. Vreemd als in... herkenbaar?

Mijn moeder had het vroeger ook vaak over rechters. Ze noemde hen de andere kant van geweld. Ik begreep het toen niet. Maar nu... begrijp ik haar beter dan ooit.

Einde tape 05.

TAPE 06- Moeder, het masker

10 januari 1980 -Archiefkamer, Politiebureau Rotterdam

Opname door: Kairo Mendoza

KAIRO: Er zijn dingen die je liever niet weet. Dingen die je instinct om te beschermen wie je denkt te zijn blokkeren.

Mijn moeder... ik dacht dat ze maatschappelijk werk deed. Maar haar naam staat in een oud gesloten dossier.

1989. Vier verdwenen kinderen. Geen veroordeling. Maar ze werd verhoord. Meerdere keren.

Er zijn geen veroordelingen. Maar wel verklaringen.

En ik. Ik was erbij. Ergens op de achtergrond. De psychiater schreef over een sterk vermoeden van bipolaire stoornis en dwangmatig rechtvaardigingsdenken. Geen behandeling. Geen medicatie. Ze weigerde hulp. En praatte alleen in metaforen over het grote herstel.

Ze was geen monster. Ze was... iets anders. Iets wat ik misschien ook ben.

Soms denk ik: ik hoor haar nog. In mijn hoofd. Of op tape. Of in mij.

Einde tape 06.

TAPE 07 – Rio's Onderzoek (Intern – vertrouwelijk)

12 januari 1980 – Rio's woning

Opname door: Rechercheur Rio van Leeuwen

RIO: Ik heb alles nagekeken. Kairo's familiegeschiedenis. Zijn moeders dossier. Zijn jeugd. Ze stond inderdaad geregistreerd als verdachte in een verdwijningszaak. Van alle kinderen: geen spoor. Geen lichamen. Geen rechtszaak. Maar de patronen zijn er.

En Kairo... Hij stond op de lijst. Niet als verdachte. Als getuige. Acht jaar oud. Zei niets. Tekende een boom. Met bloed aan de wortels.

Zijn moeder geloofde dat de geschiedenis zich moest 'corrigeren.' Ze fixeerde op jaartallen. Symboliek. Straf. En ik zie het nu.

De moorden die we onderzoeken: Ze zijn niet willekeurig. Ze zijn exact wat zij ook deed. En Kairo... hij is de enige die het allemaal aan elkaar kan rijgen. Of... de enige die het allemaal nog weet.

Ik moet met hem praten. Maar ik weet niet of ik dat nog kan.

Einde tape 07.

TAPE 08 – De laatste lijn

14 januari 1980 – onbekende locatie

Opname door: Kairo Mendoza

KAIRO: Ik weet dat dit de laatste wordt. De stilte in mijn hoofd is op z'n hevigst. Alsof iemand op een deur klopt die ik al jaren op slot dacht te hebben.

Ik ben het zat om te doen alsof ik zoek. Ik heb het al lang gevonden. De volgende laatste is geen naam op papier. Het is iemand met macht. Iemand die leeft van vergeten.

Een voormalig generaal. Heldenstatus. En een geschiedenis die druipt van bloed. Indonesië. Executies onder zijn bevel. Nooit erkend. Nooit bestraft.

Hij wordt wakker in zijn woning met een mes naast zijn keel. Hij vraagt: 'Waarom?'

En ik zeg: 'Voor wat nooit is erkend.'

Ik herinner het me allemaal nu. Niet alleen wat ik zag. Wat ik dééd. De waarheid is: ik ben geen detective. Ik ben haar zoon. Haar leerling. En misschien... haar opvolger.

Ik weet niet meer of ik dit wilde. Of dat het altijd al van mij was.

Rio... Het spijt me. Je geloofde in me. Maar dit is wie ik ben. Of wie zij van me maakte.

Einde tape 08.

TAPE 09 – De overlever

18 januari 1980 - Politiebureau, archiefkamer 3B

Opname door: Rechercheur Rio van Leeuwen

RIO: De recorder stond nog aan. Zijn stem blijft hangen in de spoelen. Alsof hij elk moment weer kan beginnen met praten. Alsof hij nooit echt gestopt is.

We hebben geen lichaam. Alleen bloed. En een lijst vol doden die allemaal iets representeerden. Systemen. Zonden. Vergeten schulden.

Ik heb geprobeerd hem te volgen. Niet als collega. Maar als vriend. Misschien heb ik te laat gezien wat er gebeurde. Misschien wilde ik het niet zien.

Wat Kairo was... dat weet ik nog steeds niet. Held? Moordenaar? Zoon van een schaduw? Een man die het pad van zijn moeder volgde – of erdoor verteerd werd.

Maar ik weet dit: hij geloofde ergens in. Diep, fel, gevaarlijk.

De stad is stil nu. Te stil. Alsof ze zelf even ademhaalt.

Ik heb de tapes opgeborgen. Niet vernietigd. Niet vergeten. Gewoon... bewaard. Voor wie ooit durft te luisteren.

Misschien ben ik laf geweest. Misschien ben ik ook schuldig. Maar ik leef nog. En iemand moet zich dit blijven herinneren. Niet voor Kairo. Maar voor wat hij probeerde te laten zien.

(Langere stilte. Dan één laatste zin, zacht.)

En soms... denk ik dat hij gelijk had.

Einde dossier.

Ingezonden door Talia Yaldiz van Albeda College Economie & Ondernemen – MBO Rechten